

Luleå kommun
971 85 LULEÅ

Byggnadsminnesförklaring av Pontusbadet, Bävern 1, Luleå stad och kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § kulturminneslagen Pontusbadet, Bävern 1, Luleå stad och kommun, för byggnadsminne. I byggnadsminnet ingår Pontusbadet (1), transformatorstationen (2), stemmuren inklusive solbadet vid badets nordvästra hörn (3) och den fristående skylten med texten "Bad" (4), som markerats med nummer på bilagda karta.

Skyddsbestämmelser

Länsstyrelsen meddelar i enlighet med 3 kap 2 § kulturminneslagen följande skyddsbestämmelser för byggnadsminnet:

1. Pontusbadet och transformatorstationen får inte rivas, flyttas, till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Stemmuren inklusive solbadet och den fristående skylten får inte rivas, flyttas eller förändras.
3. Ingrepp får inte göras i Pontusbadets stomme.
4. Pontusbadets planlösning enligt bifogade planritningar får inte förändras. Ingrepp i eller ändring av Pontusbadets fasta inredning enligt nedanstående förteckning får inte göras.
5. Pontusbadet, transformatorstationen, stemmuren inklusive solbadet och den fristående skylten ska underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten ska utföras med material och metoder som är anpassade till byggnadernas egenart.

Inredning som omfattas av skyddsbestämmelserna

1. Simhallens bassäng, gradänger, golv, väggar, tak inklusive infälld armatur, blomlåda av marmor, drickfontän, fasta träbänkar och fast armatur runt väggarna.
2. Barnbassängens bassäng, golv, väggar, tak och fönsterbänk av marmor.
3. Omklädningsrummens mosaikgolv, trätak samt ursprungliga vilhytter och klädskap av trä med dörrfronter av laminat.
4. Entréhallens golv, väggar, tak och takarmaturer inklusive infälld armatur.
5. Träskulpturen i den övre hallens öppning mot entréhallen.
6. Caféets och möteslokalens väggmosaiker, tak och takarmaturer.
7. Golv, tak, spegel, kapphylla med krokar, takarmatur, trappa inklusive räcken samt originaldörrar till badmästare, kontor, herr- och damfrisering i kapprummet och korridoren mellan entréhall och Pontushallen.

Om det finns särskilda skäl att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsbestämmelserna ska ansökan om tillstånd för detta inges till länsstyrelsen i Norrbottens län, som enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen får lämna tillstånd till ändringen.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar inför vård och underhåll av byggnaderna och skyddsområdet.

Redogörelse för ärendet

Länsantikvarien har den 15 februari 1999 väckt fråga om byggnadsminnesförklaring av Pontusbadet och Pontushallen. Underrättelse härom har skett genom skrivelse till Lantmäterimyndigheten, fastighetsregistret, den 18 februari 1999.

Bedömning av kulturhistoriskt värde och förslag på skyddsbestämmelser har upprättats av Norrbottens museum (dnr 1999/0095).

Luleå kommun har den 12 december 2002 godtagit en byggnadsminnesförklaring samt de upprättade skyddsbestämmelserna.

Riksantikvarieämbetet har den 28 augusti 2001 konstaterat att en byggnadsminnesförklaring av Pontusbadet och Pontushallen är motiverad.

Skäl för länsstyrelsens beslut

Pontusbadet, av arkitekterna Jan Ericson, Torgny Gynnerstedt och Bengt Ågren, byggdes vid mitten av 1950-talet och kan ses som en del av det svenska folkhemsbygget. Det utformades i akt och mening att vara tillgängligt för den breda allmänheten och dess funktion var både pedagogisk - med gratis skolbad - och hygienisk. Pontusbadet avsågs även att bli ett centrum i miniatyr med herr- och damfrisering, träningslokaler och café. Placeringen, den markerade huvudentrén och den stora, öppna entréhallen understryker badhusets demokratiska och centrala karaktär och bidrar till byggnadens stora socialhistoriska värde.

Pontusbadet är ett fint exempel på 1950-talets form- och kvalitetsmedvetna byggande. Exteriörens adderade geometriska volymer, flacka pulpettak, marmor- och burspråksfasader samt den fristående, eleganta Bad-skylden har en omisskännlig tidsprägel som även tar sitt uttryck i interiörens öppna karaktär, de gedigna materialen, den påkostade materialbearbetningen och de funktionella inredningsdetaljernas konstnärliga utformning. Pontusbadet får genom detta ett mycket högt konstnärligt och arkitekturhistoriskt värde.

Transformatorstationen och solbadet är samtida med, och utgör integrerade delar av, Pontusbadet varför även dessa kan tillskrivas höga kulturhistoriska värden.

Länsstyrelsen anser att Pontusbadet har ett kulturhistoriskt värde som väl motiverar en byggnadsminnesförklaring.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till länsrätten. I bilagan finns närmare upplysningar om hur man gör.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse efter föredragning av antikvarie Britta Wännström. I beslutet deltog landshövding Kari Marklund samt ledamöterna

I den slutliga utformningen av beslutet har även chefsjuristen Gustav Bjelle, länsantikvarien Lena Lagerstam och sektorchefen Jan Olov Westerberg deltagit.

Kari Marklund
landshövding

Britta Wännström
antikvarie

Bilagor:

Karta
Planritningar, 3 st
Hur man överklagar

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavdelningen, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

LÄNSSTYRELSEN I
NORRBOTTENS LÄN

BESLUTSFÖRSLAG

4 (4)

2003-04-11

432-1714-99

Norrbottens museum, Box 266, 971 08 LULEÅ
samt (efter att beslutet vunnit laga kraft)
Lantmäterimyndigheten, Box 847, 971 26 LULEÅ